

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 kwietnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Andrzej Kaczmarek
Sędziowie:	SA Bohdan Tracz (sprawozdawca) SA Elżbieta Józwiakowska
Protokolant	sekretarz sądowy Monika Marcyniuk

przy udziale Lidii Sobestiańczuk-Jasim prokuratora Prokuratury Apelacyjnej w Lublinie

po rozpoznaniu w dniu 28 kwietnia 2015 r.

sprawy **J. M. (1) i A. M. (1)**

oskarżonych z art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i innych

z powodu apelacji wniesionych przez prokuratora, pełnomocnika oskarżyciela subsydiarnego i obrońcę oskarżonych od wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie

z dnia 16 stycznia 2015 r., sygn. akt IV K 245/12

I. uchyla zaskarżony wyrok w zakresie czynu zarzucanego oskarżonym J. M. (1) i A. M. (1) w punkcie I aktu oskarżenia i ustalając, że zachowania objęte tym zarzutem podjęte zostały nie później niż w dniu 31 stycznia 1997 r., na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. postępowanie karne o czyn z punktu I aktu oskarżenia umarza;

II. w pozostałej części zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adw. J. K., prowadzącej Kancelarię Adwokacką w L., kwotę 1 476,00 (tysiąc czterysta siedemdziesiąt sześć) złotych tytułem wynagrodzenia za wykonywaną z urzędu obronę oskarżonych w postępowaniu odwoławczym;

IV. zasądza na rzecz Skarbu Państwa od Syndyka Masy Upadłości Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w D. 200 (dwieście) złotych tytułem opłaty sądowej za II instancję oraz 800 (osiemset) złotych tytułem zwrotu części wydatków za postępowanie odwoławcze.

UZASADNIENIE

J. M. (1) i A. M. (1) oskarżeni zostali o to, że:

1. w okresie od 16 maja 1995r. do 30 maja 2011r. w O., powiat (...), województwo (...), działając wspólnie i w porozumieniu, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w krótkich odstępach czasu, z wyłączeniem właściciela bezprawnie rozporządzili jak swoją własnością rzeczami ruchomymi znajdującymi się w ich posiadaniu a wchodzącymi w skład masy upadłości Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w D. w postaci:

- roztrzasaacza obornika (...);
- roztrzasaacza obornika (...);
- rozrzutnika (...);
- rozsiewacza (...);
- wozu asenizacyjnego (...);
- ładowacza (...);
- sadzarki (...);
- kombajnu B(...);
- kosiarki (...);
- 2 sztuk kombajnu do zbioru ziemniaków;
- 2 sztuk kombajnu B(...);
- kombajnu (...);
- ścinką zielonek (...);
- przetrząsarko-zgrabiarki;
- prasy (...);
- rozsiewacza wapnia (...);
- sortownika siłowego przewoźnego do ziemniaków;
- zestawu sortującego do ziemniaków;
- mieszalnika (...);
- ciągnika (...) nr rej. (...);
- przyczepy (...), nr rej. (...);
- przyczepy (...), nr rej. (...);
- przyczepy – naczepą (...) 9, nr rej. (...);
- przyczepy (...);
- przyczepy samochodowej (...), nr rej. (...);
- maszyny wieloczynnościowej;

- heblarki stołowej

poprzez włączenie ich do majątku osób trzecich i powiększenie w ten sposób stanu posiadania tych osób, przez co doprowadzili po stronie pokrzywdzonego do powstania szkody o łącznej wartości przekraczającej 100.000,00 zł, tj. o art. 284 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.;

2. w okresie od 16 maja 1995r. do 30 maja 2011r. w O., powiat (...), województwo (...), działając wspólnie i w porozumieniu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w krótkich odstępach czasu, będąc zobowiązanymi do zapobieżenia uszkodzeniu i utrzymania w stanie nie pogorszonym posiadanego mienia stanowiącego:

a) nieruchomości, dla których Sąd Rejonowy w Lubartowie prowadzi księgi wieczyste o nr:

KW (...), zabudowanej budynkami mieszkalnymi, składającymi się z:

- bloku mieszkalnego położonego w O. przy ul. (...) w skład którego wchodzi 12 mieszkań - 6 mieszkań po 2 pokoje z kuchnią i 6 mieszkań po 3 pokoje z kuchnią oraz pomieszczenie kotłowni;
- dwóch parterowych budynków gospodarczych, w których znajduje się łącznie 12 pomieszczeń gospodarczych użytkowanych przez lokatorów bloku;

i gospodarczymi składającymi się z 16 budynków w postaci:

- 1hydroforni (jedno pomieszczenie);
- warsztatu (17 pomieszczeń);
- magazynu części (8 pomieszczeń);
- wiaty zadaszonej;
- stacji paliw (1 pomieszczenie);
- magazynu zbożowego (3 pomieszczenia);
- chlewni (3 pomieszczenia);
- chlewni (3 pomieszczenia);
- chlewni (3 pomieszczenia);
- chlewni (3 pomieszczenia);
- wiaty na siano (1 pomieszczenie);
- betoniarni (4 pomieszczenia);
- magazynu padłych zwierząt (3 pomieszczenia);
- budynku z wagą (1 pomieszczenie);
- budynku portierni (4 pomieszczenia);
- magazynu zbożowego (1 pomieszczenie);

KW (...), zabudowanej budynkiem mieszkalnym, w postaci bloku mieszkalnego położonego w O. przy ul. (...), w skład którego wchodzi 11 lokali mieszkalnych - 5 mieszkań 3 pokojowych z kuchnią, 4 mieszkania 2 pokojowe z kuchnią, 2 mieszkania 1 pokojowe z kuchnią oraz 6 pomieszczeń gospodarczych i 1 pomieszczenie kotłowni;

- KW (...),

- KW (...),

- KW (...)

wchodzącymi w skład masy upadłości Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w D., uszkodzili je w taki sposób, że ich wartość uległa znacznemu zmniejszeniu oraz uczynili niezdatnym do użytku w taki sposób, że przywrócenie ich do stanu poprzedniego wymaga znacznych nakładów pracy i kosztów, przez co doprowadzili po stronie pokrzywdzonego do powstania szkody o łącznej wartości przekraczającej 250.000,00 zł, tj. o czyn art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 294 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.

Sąd Okręgowy w Lublinie wyrokiem z dnia 16 stycznia 2015 roku w zakresie czynu I zarzucanego J. M. (1) i A. M. (1) ustalając, że J. M. (1) i A. M. (1) w okresie od 11 stycznia 1995r. do dnia bliżej nieustalonego w 1997r. w O. woj. (...), działając wspólnie i w porozumieniu, wielokrotnie, w krótkich odstępach czasu, w podobny sposób i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w sytuacji grożącej im niewypłacalności, uszczuplali zaspokojenie swojego wierzyciela Syndyka Masy Upadłości Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej w D. z tytułu ceny sprzedaży gospodarstwa rolnego położonego w O. z dnia 26 października 1994r. w ten sposób, że zbywali nieustalonym osobom oraz darowywali członkom swojej rodziny wchodzące w skład masy majątkowej nabytego gospodarstwa rolnego przedmioty w postaci roztrzāsacza obornika (...), roztrzāsacza obornika (...), rozrzutnika (...), rozsiewacza (...), wozu asenizacyjnego (...), ładowacza (...), sadzarki (...), kombajnu(...), kosiarki (...), 2 sztuk kombajnu do zbioru ziemniaków A., 2 sztuk kombajnów (...), kombajnu (...), ścinki zielonek (...), przetrzāsarko-zgrabiarki, prasy (...), rozsiewacza wapnia (...), sortownika siłowego przewoźnego do ziemniaków, zestawu sortującego do ziemniaków, mieszalnika (...), maszyny wieloczynnościowej, heblarki stołowej, przyczepy (...) o wartości co najmniej 42.099 zł, czym wyczerpali dyspozycję art. 300 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i na podstawie art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. postępowanie o ten czyn wobec oskarżonych umorzył.

W zakresie czynu I zarzucanego J. M. (1) i A. M. (1) uznał J. M. (1) i A. M. (1) za winnych tego, że w okresie od 22 stycznia 1995r. do 30 maja 2011r. w O., woj. (...), w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, działając wspólnie i w porozumieniu, w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w podobny sposób dokonali przywłaszczenia na szkodę Masy Upadłości Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej D.reprezentowanej przez Syndyka ciągnika (...) nr rej. (...) wartości 20.000 zł, przyczepy A.model (...) nr rej. (...) wartości 6.900 zł, przyczepy K. (...) nr rej. (...) wartości 14.700 zł, przyczepy (...) model (...) nr rej. (...) o wartości 8.000 zł, przyczepy A. (...) o nr rej. (...) wartości 6.900 zł o łącznej wartości 56.500 zł, które to przedmioty stanowiły powierzone rzeczy ruchome, czym wyczerpali dyspozycję art. 284 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. i za to na podstawie art. 284 § 2 k.k. wymierzył im kary po 8 (osiem) miesięcy pozbawienia wolności.

Na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 pkt 2 k.k. orzeczone wyżej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił oskarżonym tytułem próby na okres lat 3 (trzech).

Na podstawie art. 46 § 1 k.k. orzekł wobec każdego z oskarżonych obowiązek naprawienia szkody poprzez zapłatę na rzecz Masy Upadłości Rolniczej Spółdzielni D.reprezentowanej przez Syndyka kwoty po 28.250 (dwadzieścia osiem tysięcy dwieście pięćdziesiąt) złotych.

Uniewinnił J. M. (1) i A. M. (1) od dokonania czynu II zarzucanego oskarżonym.

Zwolnił oskarżonych od opłaty oraz zasądził od oskarżonych na rzecz oskarżyciela subsydiarnego po 50 (pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu części kosztów procesu obciążając go nimi w pozostałej części.

Zasądził od Skarbu Państwa na rzecz obrońcy adw. J. K. – Kancelaria Adwokacka, ul. (...), (...) L. 6199,20 (sześć tysięcy sto dziewięćdziesiąt dziewięć 20/100) złotych tytułem wynagrodzenia za wykonaną obronę z urzędu oskarżonych, zwalniając jednocześnie oskarżonych od uiszczenia kosztów sądowych w tej części.

Apelacje wnieśli pełnomocnik oskarżyciela substydianego, prokurator i obrońca oskarżonych.

Pełnomocnik oskarżyciela substydianego zarzucił zaskarżonemu wyrokowi :

1. obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść tego orzeczenia a mianowicie art.4 k.p.k., 7 k.p.k., 410 k.p.k., 424 k.p.k. polegający na niedokonaniu oceny całokształtu zebranego w sprawie materiału dowodowego i przyjęciu, że rzeczy ruchome tj.

- roztrząsacza obornika (...);
- roztrząsacza obornika (...);
- rozrzutnika (...);
- rozsiewacza (...);
- wozu asenizacyjnego (...);
- ładowacza (...);
- sadzarki (...);
- kombajnu B. (...);
- kosiarki (...);
- 2 sztuk kombajnu do zbioru ziemniaków;
- 2 sztuk kombajnu B.(...);
- kombajnu (...);
- ścinką zielonek (...);
- przetrząsarko-zgrabiarki;
- prasy (...);
- rozsiewacza wapnia (...);
- sortownika siłowego przewoźnego do ziemniaków;
- zestawu sortującego do ziemniaków;
- mieszalnika (...);
- ciągnika (...) nr rej. (...);
- przyczepy (...), nr rej. (...);
- przyczepy (...), nr rej. (...);

- przyczepy – naczepą (...), nr rej. (...);
- przyczepy (...);
- przyczepy samochodowej (...), nr rej. (...);
- maszyny wieloczynnościowej;
- heblarki stołowej

zostały zbyte w latach 1995-1997 w związku z czym zostały objęte wyrokiem Sądu Rejonowego w Lubartowie z uwagi na treść art.12 k.k., w sytuacji gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego tj. wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie wydanego w sprawie o sygn. akt I C 671/04 i jego uzasadnienia wynika, że rzeczy ruchome objęte subsydiarnym aktem oskarżenia w dacie wydawania wyroku w w/w sprawie były w posiadaniu oskarżonych co Sąd w niniejszej sprawie pominął i w części motywacyjnej zaskarżonego orzeczenia nie odniósł się do rozbieżności pomiędzy ustalonym w niniejszej sprawie stanem faktycznym a ustaleniami poczynionymi przez Sąd Okręgowy w Lublinie w sprawie sygn. akt IC 671/04;

2. obrazę przepisów prawa materialnego a mianowicie art.288 § 1 k.k. przez jego błędną wykładnię i nieprawidłowe przyjęcie, że przestępstwo niszczenia mienia może być popełnione tylko przez działanie, w sytuacji gdy przestępstwo to może być popełnione również przez zaniechanie jeżeli na sprawcy ciążył szczególny prawny obowiązek zapobiegnięcia skutkowi, co w niniejszej sprawie wynikało z art.224 § 2 k.c.

Podnosząc powyższe zarzuty wnosił o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Prokurator zaskarżył wyrok na korzyść oskarżonych zarzucając:

1.obrazę przepisów prawa materialnego, a mianowicie art.284 § 2 k.k. polegającą na uznaniu oskarżonych J. M. (1) i A. M. (1) za winnych popełnienia przestępstwa z art.284 § 2 k.k. pomimo braku w ich działaniu bezpośredniego zamiaru kierunkowego postąpienia z cudzą rzeczą tak jakby się było jej właścicielem (animus rem sibi habendi)

2. obrazę przepisów prawa materialnego, a mianowicie art.12 k.k. poprzez błędną wykładnię i zastosowanie tego przepisu w sytuacji, gdy ocena czasokresu oraz czynności wykonawczych nie pozwalała na przyjęcie, iż w/w oskarżeni działali w krótkich odstępach czasu i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru;

3. mającą wpływ na treść orzeczenia obrazę przepisów prawa procesowego, a mianowicie art.4 k.p.k., 5 § 2 k.p.k. w zw. z art.410 k.p.k. polegającą na rozstrzygnięciu nie dających się usunąć wątpliwości co do czasu popełnienia przestępstwa na niekorzyść oskarżonych, a w konsekwencji obrazę art.17 § 1 pkt 6 k.p.k. poprzez zaniechanie zbadania zagadnienia przedawnienia karalności czynu oraz art.7 k.p.k. poprzez poczynienie dowolnych ustaleń faktycznych dotyczących działania oskarżonych wspólnie i w porozumieniu, podczas gdy brak w sprawie dowodów przemawiających zarówno za wspólnym działaniem oskarżonych, jak i za istnieniem pomiędzy nimi porozumienia obejmującego całość przypisanych zachowań;

4. mającą wpływ na treść orzeczenia obrazę przepisów prawa procesowego, a mianowicie art.424 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. w zw. z art.7 k.p.k. poprzez zaniechanie wskazania w uzasadnieniu wyroku jakie zachowania oskarżonych i kiedy dokonane Sąd uznał za ustalone, na jakich dowodach oparł ustalenia faktyczne w zakresie sprawstwa oskarżonych, czasu popełnienia przestępstwa, działania wspólnie i w porozumieniu, oraz działania czynem ciągłym, a nadto nie wyjaśnił dostatecznie podstaw zastosowania konstrukcji prawnych, zwłaszcza z art.12 k.k.

Wnosił o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Obrońca oskarżonych zarzucił zaskarżonemu wyrokowi:

1. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na jego treść, a mianowicie art.17 § 1 pkt 7 k.p.k. polegające na przyjęciu, że oskarżeni J. M. (1) i A. M. (1) dokonali przywłaszczenia na szkodę Masy Upadłości Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej D.reprezentowanej przez Syndyka ciągnika (...) nr rej. (...), przyczepy A. model (...) nr rej. (...), przyczepy K. (...) nr rej. (...), przyczepy (...) model (...) nr rej. (...), przyczepy A.(...) nr rej. (...), w sytuacji kiedy zachowania oskarżonych dotyczące w/w przedmiotów mieszczą się w zakresie prawomocnie zakończzonego postępowania prowadzonego przed Sądem Rejonowym w Lubartowie za sygn. akt II K 382/02, co stanowi bezwzględny przyczynę odwoławczą.

2. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść wydanego orzeczenia, a mianowicie:

- art.4, art.7, art.410, art.424 k.p.k. polegające na oparciu rozstrzygnięcia w zakresie części czynu opisanego w punkcie pierwszym aktu oskarżenia jedynie na części zgromadzonych w sprawie dowodów, niekorzystnych dla oskarżonych, przy jednoczesnym pominięciu dowodów dla nich korzystnych, a to wyjaśnienie samych oskarżonych J. i A. M. (1), zeznań L. L., w zakresie twierdzeń, że M. około 2000 roku wyprowadzali majątek, których prawidłowa analiza prowadzi do wniosku, że oskarżeni nie popełnili czynu zarzucanego im w punkcie pierwszym aktu oskarżenia;
- art.5 § 2 k.p.k. polegające na nierozstrzygnięciu na korzyść oskarżonych J. M. (1) i A. M. (1) wątpliwości, co do daty wyzbywania się przez oskarżonych majątku wchodzącego w skład Masy Upadłości Rolniczej Spółdzielni Produkcyjnej D., w sytuacji kiedy zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie pozwala na dokonanie pewnych ustaleń w tym zakresie;

3. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, a polegający na przyjęciu, że oskarżeni działali z zamiarem bezpośrednim przywłaszczenia ruchomości, w sytuacji gdy prawidłowa analiza ujawnionych w toku niniejszego postępowania okoliczności, a w szczególności fakt, że postępowanie cywilne prowadzone przed Sądem Okręgowym w Lublinie prawomocnie zakończyło się dopiero w 2010r., prowadzi do wniosku przeciwnego.

Wnosił o uchylenie zaskarżonego wyroku i umorzenie postępowania, ewentualnie o zmianę zaskarżonego orzeczenia i uniewinnienie oskarżonych J. M. (1) i A. M. (1) od dokonania zarzucanego im czynu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zasadna jest apelacja obrońcy oskarżonych, podnosząca bezwzględny zarzut odwoławczy z art. 439 § 1 pkt. 7 k.p.k..

Częściowo zasadna jest apelacja prokuratora w części podnoszącej zarzut naruszenia art.5§2 k.p.k. i w wyniku tego błędne ustalenie czasu czynu zarzucanego w pkt. I aktu oskarżenia.

Niezasadna jest apelacja oskarżyciela posiłkowego.

Dla kwestii odpowiedzialności oskarżonego istotne znaczenie ma fakt skazania J. M. (1) i A. M. (1) wyrokiem Sadu Rejonowego w Lubartowie z dnia 23 maja 2006r. w sprawie o sygn. II K 382/02 (k.402-406).

Wyrokiem tym oskarżeni zostali uznani za winnych tego, że : w okresie od 11 stycznia 1995 roku do dnia bliżej nieustalonego na początku roku 1997r. w O., woj. L. działając wspólnie i w porozumieniu, wielokrotnie w krótkich odstępach czasu, w podobny sposób i w wykonaniu z góry powziętego zamiaru, w sytuacji grożącej im niewypłacalności, uszczuplali zaspokojenie swojego wierzyciela Syndyka Masy Upadłości RSP D. z tytułu ceny sprzedaży nieruchomości – gospodarstwa rolnego położonego w O. z umowy z dnia 26 października 1994 roku, przez to, że zbywali i darowali składniki swojego majątku o łącznej wartości około 144 139,41 złotych wchodzące w skład masy majątkowej nabytego gospodarstwa rolnego, w ten sposób, że:

- w dniu 11 stycznia 1995 roku sprzedali za kwotę 3080 zł ciągnik rolniczy marki U. (...) nr rej. (...) – F. H.

- w dniu 23 stycznia 1995 roku sprzedali za kwotę 3500 złotych ciągnik rolniczy marki U. (...) nr rej. (...) – M.M.
- w dniu 10 lutego 1995 roku sprzedali za kwotę 6000 złotych ciągnik rolniczy marki U. (...) nr rej. (...) – T. J.
- w dniu bliżej nieustalonym w okresie od 12 stycznia 1995 roku do 14 lutego 1995 roku sprzedali za kwotę 3000 złotych ciągnik rolniczy marki U. (...) nr rej. (...) – K. B.
- w dniu bliżej nieustalonym w okresie od 10 stycznia 1995 roku do 10 lutego 1995 roku sprzedali za kwotę 5000 złotych ciągnik rolniczy marki U. (...) nr rej. (...) – J. M. (2)
- w dniu 29 stycznia 1995 roku sprzedali za kwotę 2000 zł prasę wysokiego zgniotu – E. B.
- w dniu bliżej nieustalonym w okresie około dnia 12 lutego 1996 roku sprzedali za kwotę 1500 zł przyczepę A.nr rej. (...) – H. J.
- w dniu 23 lutego 1995 roku sprzedali za kwotę 10800 złotych ciągnik rolniczy marki U. (...) nr rej. (...) – H. T.
- w dniu bliżej nieustalonym w okresie od 19 stycznia 1995 roku do 22 marca 1995 roku sprzedali za nieustaloną kwotę przyczepę marki A.(...) nr rej. (...) o wartości około 1256,79 zł – M. P.
- w dniu 23 sierpnia 1995 roku sprzedali za kwotę około 7000 złotych ciągnik rolniczy marki U. (...) nr rej. (...) – P. W.
- w dniu bliżej nieustalonym jesienią 1995 roku sprzedali za kwotę 9500 zł kombajn zbożowy marki B. – J. O.
- w dniu 11 listopada 1995 roku sprzedali za kwotę 950 zł przyczepę marki A. nr rej. (...) – T. M.
- w dniu bliżej nieustalonym w okresie od 12 grudnia 1995 roku do 15 lutego 1996 roku sprzedali za kwotę 6000 złotych ciągnik rolniczy marki U. (...) nr rej. (...) – T. N.
- w dniu 25 stycznia 1996 roku w drodze umowy darowizny przekazali bratu J. M. (1) R. B. następujące pojazdy o łącznej wartości około 32 996, 66 zł:
 - a. ciągnik rolniczy K. (...) nr rej. (...) o wartości około 6000 zł,
 - b. ciągnik rolniczy U. (...) nr rej. (...) o wartości około 10800 zł,
 - c. ciągnik rolniczy U. (...) nr rej. (...) o wartości około 10800 zł,
 - d. przyczepę marki A. (...) nr rej. (...) o wartości 1373,13 zł,
 - e. przyczepę marki K. (...) nr rej. (...) o wartości 1714,73 zł,
 - f. przyczepę samozaładowczą (...) nr rej. (...) o wartości 2308,80 zł,
- w dniu 31 stycznia 1996 roku sprzedali za kwotę 5800 zł samochód marki F. (...) nr rej. (...) – siostrze A. M. (1) J. D.
- w dniu bliżej nieustalonym w okresie od 26 lutego 1996 roku do 29 marca 1996 roku sprzedali za kwotę 1000 zł przyczepę marki A. nr rej. (...) – R. K.
- w dniu 1 marca 1996 roku aktem notarialnym darowali T. P. (...) powierzchnię nieruchomości wchodzącej w skład masy majątkowej gospodarstwa rolnego położonego w O. o bliżej nieustalonej wartości
- w dniu 5 lipca 1996 roku sprzedali za kwotę 36456 zł ciągnik rolniczy marki U. (...) nr rej. (...) – D. S.

- w dniu bliżej nieustalonym na początku roku 1997 sprzedali za kwotę około 300 zł roztrzascz obornika – R. C.

to jest czynu wyczerpującego dyspozycję art.300 §1 k.k. w zw. z art.12 k.k.

Sąd Okręgowy uznał, iż konsekwencją wcześniejszego skazania oskarżonych wyżej wymienionym wyrokiem jest konieczność umorzenia postępowania o część zachowań oskarżonych, polegających na zbyciu przedmiotów w postaci roztrzascza obornika (...), roztrzascza obornika (...), rozrzutnika (...), rozsiewacza (...), wozu asenizacyjnego (...), ładowacza (...), sadzarki (...), kombajnu (...), kosiarki (...), 2 sztuk kombajnu do zbioru ziemniaków A., 2 sztuk kombajnów B. (...), kombajnu (...), ścinki zielonek (...), przetrzascarko-zgrabiarki, prasy (...), rozsiewacza wapnia (...), sortownika siłowego przewoźnego do ziemniaków, zestawu sortującego do ziemniaków, mieszalnika (...), maszyny wieloczynnościowej, heblarki stołowej, przyczepy (...) o wartości co najmniej 42.099 zł.

W uchwale I KZP 29/01 (OSNKW 2002, nr 1-2, poz. 2), Sąd Najwyższy stwierdził, że prawomocne skazanie za czyn ciągły (art. 12 k.k.) stoi na przeszkodzie - ze względu na treść art. 17 § 1 pkt 7 - ponownemu postępowaniu o później ujawnione zachowania będące elementami tego czynu, który był przedmiotem wcześniejszego osądzenia, niezależnie od tego, jak ma się społeczna szkodliwość nowo ujawnionych fragmentów czynu ciągłego do społecznej szkodliwości zachowań uprzednio w ramach tego czynu osądzonych (podobnie SN IV KK 153/07, OSNKW-R 2007, poz. 1735). Dalsze rozwinięcie tej linii orzecznictwa stanowi wyrażony w uchwale I KZP 15/07 (OSNKW 2007, nr 7-8, poz. 55) pogląd, że prawomocne skazanie rodzi powagę rzeczy osądzonej tylko w takim zakresie, w jakim sąd orzekł o odpowiedzialności karnej za zachowania będące przedmiotem zarzutu. Jedynie wówczas, gdy sąd uznał, że objęte jednolitym zamiarem zachowania oskarżonego stanowią jeden czyn zabroniony w rozumieniu art. 12 k.k., zakres powagi rzeczy osądzonej wyznaczony jest ustalonym w wyroku skazującym lub warunkowo umarzającym czasem jego popełnienia.

Zapewne z uwagi na ustalenie, że przedmioty wymienione w opisie czynu, za który Sąd Okręgowy skazał oskarżonych, czyn przypisany w pkt.I, przywłaszczone zostały przez nich w okresie od 22 stycznia 2011 roku do dnia 30 maja 2011 roku postępowanie o te zachowania nie zostało umorzone.

Ustalenie końcowej daty tego czynu budzi wątpliwości, na co trafnie wskazują apelacje prokuratora i obrońcy oskarżonych formułując zarzut naruszenia art. 5§2k.p.k., który jest zasadny. Jako datę końcową czynu polegającego na przywłaszczeniu powierzonego mienia Sąd Okręgowy przyjął maj 2011 roku, gdyż w tym dniu syndyk masy upadłości RSP D. zażądał po raz kolejny wydania tych rzeczy a oskarżeni tego żądania nie zrealizowali. Te ustalenia Sądu jest dowolne, oparte na niczym nieuzasadnionym przekonaniu, że w chwili odmowy wydania rzeczy oskarżeni jeszcze je posiadali. Sąd Okręgowy dokonał analizy dowodów na podstawie, których można byłoby ustalić czas zbycia mienia Spółdzielni. Żaden dowód nie pozwolił na ustalenia konkretnej daty zbycia mienia. Konkludując Sąd Okręgowy stwierdził: „...wyprzedaż sprzętu miała miejsce po tym jak M. przejęli gospodarstwo rolne, ... zatem od roku 1994 i trwała do roku 1997„(k.873).

Z tych względów za sprzeczne z zasadą art.5§2 k.p.k. należało uznać ustalenie, że oskarżeni zbyli mienie Spółdzielni później niż w dniu 31 stycznia 1997 roku.

Nie ma racji autor apelacji oskarżyciela subsydiarnego, iż z wyroku Sądu Okręgowego w Lublinie wydanego w sprawie o sygn. akt I C 671/04 wynika, „że rzeczy objęte subsydiarnym aktem oskarżenia w dacie wydania wyroku w w/w sprawie były w posiadaniu oskarżonych„(zarzut I apelacji). Wyrok ten został wydany w dniu 10 marca 2009 roku. (k.34 akt Ds. 436/12/sp). Sąd Okręgowy w sprawie cywilnej nie udowodnił wbrew temu co sugeruje apelacja, że rzeczy objęte aktem oskarżenia były w posiadaniu oskarżonych w czasie wydania wyroku w sprawie I C 671/04.

W uzasadnianiu tego wyroku stwierdzono:”... w wykonaniu umowy z dnia 26 października 1994 r. pozwani małżonkowie M. nabyli własność ruchomości wymienionych w załączniku do umowy oraz objęli te ruchomości w posiadanie samoistne. Skuteczne odstąpienie od umowy przez sprzedającego przeniosło własność z powrotem na niego, co z kolei uprawnia powoda do żądania wydania wszystkich rzeczy, które znajdują się w posiadaniu

pozwanym. Powód przedstawił dowód uzyskania przez pozwanych w postaci niekwestionowanej umowy. Jest oczywiste, że nie można od powoda wymagać przedstawienia dowodu dalszego posiadania przez pozwanych tych rzeczy. Wykazany załącznikiem do umowy sprzedaży na k.604-609 i niekwestionowany przez pozwanych fakt objęcia w posiadanie rzeczy ruchomych stwarza domniemanie faktyczne trwania tego stanu. Nie można oczywiście wykluczyć, że przynajmniej część rzeczy kupionych przez pozwanych została zniszczona lub zużyta, jednak dowód takiego twierdzenia obciążał pozwanych. Pozwani swego zarzutu nieistnienia rzeczy w żaden sposób nie udowodnili.” Ustalenie Sądu Cywilnego oparte było na domniemaniu faktycznym i nie może wiązać sądu w sprawie karnej.

Z tych względów, ustalając, że wszystkie zachowania opisane w pkt. I aktu oskarżenia podjęte zostały nie później niż w dniu 31 stycznia 1997 roku zaskarżony wyrok w tej części uchylono i postępowanie w tym zakresie na podstawie art.17 §1 pkt.7 k.p.k. umorzono.

Nie jest zasadna apelacja oskarżyciela subsydiarnego w części dotyczącej uniewinnienia oskarżonych z zarzutu popełnienia przestępstwa z art.288 § 1 k.k.

Po pierwsze należy zauważyć, że zarzut obrazy prawa materialnego jest niezasadny.

O ile przestępstwo określone w art. 288 § 1 k.k. w zakresie, w jakim może być popełnione przez działanie jest przestępstwem powszechnym i może być popełnione przez każdy zdalny do ponoszenia odpowiedzialności karnej podmiot, to w zakresie w jakim przybiera postać sprawczą zaniechania jest przestępstwem indywidualnym.

Art. 2 k.k. uzależnia odpowiedzialność za przestępstwo skutkowe popełnione przez zaniechanie od szczególnego obowiązku prawnego ciążącego na sprawcy niedopuszczenia do tego skutku. Oznacza to, że za przestępstwo skutkowe z zaniechania nie może odpowiadać każdy, jak to zachodzi przy działaniu, ale tylko ten, kto pełni funkcje gwaranta ochrony danego dobra, kogo obciąża obowiązek prawny, a nie tylko obowiązek społeczny czy moralno-obyczajowy, więc ten kto ma pozycję gwaranta zapobiegnięcia skutkowi. Omawiane przestępstwo jest przestępstwem indywidualnym. Z przepisów prawa cywilnego – art. 224 § 2 k.c. wynikał obowiązek oskarżonych o niedopuszczenie do niepogarszania rzeczy, które posiadali.

Nie można zgodzić się z poglądem apelacji, że Sąd Okręgowy wykluczył możliwość zaistnienia przestępstwa z art.288 § 1 k.k. na skutek zaniechania. Trafnie wskazuje Sąd Okręgowy, że wadliwe prowadzenie gospodarstwa i pojęcie złego gospodarza, jakie przypisuje oskarżyciel subsydiarny oskarżonym, nie może być równoznaczne z ich przestępczym działaniem (uzasadnienie k.875). Sąd Apelacyjny podziela wyrażony w uzasadnieniu przez Sąd Okręgowy pogląd, że naruszenie zasad dobrego gospodarowania nie przesądza o winie oskarżonych. Z poczynionych przez Sąd Okręgowy ustaleń wynika, że do zniszczeń w substancji majątkowej upadłej Spółdzielni Rolniczej doszło także na skutek braku kwalifikacji oskarżonych, braku środków na inwestycje i remonty.

Przestępstwo z art.288 § 1 k.k. popełnione w formie zaniechania nie przestaje być przestępstwem umyślnym, umyślność powinna mieć postać choćby zamiaru ewentualnego (patrz końcowy fragment uzasadnienia Postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 kwietnia 2004r., WK 5/04, OSNwSK 2004/1/713). Apelacja nie wskazuje na okoliczności, na podstawie których możliwe byłoby udowodnienie winy oskarżonych.

Z tych względów orzeczono jak w części dyspozytywnej wyroku.